

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku M. S.

przy uczestnictwie J. K., A. G. L., S. J., L. B., M. B., P. K., M. G., K. S., P. K., P. K., S. K., J. K., W. K., S. K., H. K., J. J., M. C., P. G. M., A. K., Z. O. B., Z. Ł., W. D., M. T., A. G., J. G., B. M., J. B., A. M., Z. K., J. B., M. J., H. R., J. G. M. oraz M. K. i A. S. - następców prawnych zmarłej J. S. W. Z.

o zasiedzenie nieruchomości,

i sprawy z wniosku H. K.

przy uczestnictwie J. K., A. G. L., S. J., L. B., M. B., P. K., M. G., K. S., P. K., P. K., S. K., J. K., W. K., S. K., M. S., J. J., M. C., P. G. M., A. K., Z. O. B., Z. Ł., W., M. T., A. G., J. G., B. M., J. B., A. M., Z. K., J. B., M. J., H. R., J. G. M. oraz M. K. i A. S. - następców prawnych zmarłej J. S. W. Z.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez samoistnego posiadacza, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 grudnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie M. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w N.

z dnia 28 stycznia 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie M. S. złożyła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w N. z dnia 28 stycznia 2016 r., którym zmieniono postanowienie

Sądu Rejonowego w Z. z dnia 30 czerwca 2015 r., wydany w sprawie o zasiedzenie nieruchomości.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, tzn. jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Jednocześnie, chodzi o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi, wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oraz w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ. oraz z dnia 3 lutego 2012 r. II UK 271/11, nie publ.).

Natomiast przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego wskazania, które przepisy mają być poddane wykładni Sądu Najwyższego. Konieczny jest również opis wątpliwości związanych z wykładnią powołanych przepisów, polegający na zarysowaniu możliwych sposobów jej dokonania, wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawieniu własnej propozycji interpretacyjnej. W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie należy również, choćby przykładowo, wskazać orzeczenia, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15; z dnia 27 listopada 2015 r., IV CSK 330/15 – nie publ.), przy czym nie chodzi tu o rozbieżności w wykładni pomiędzy sądem pierwszej i drugiej instancji, które orzekały w danej sprawie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r.,

IV CSK 505/13, nie publ.). Jeżeli jednak Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii wykładni powołanych przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, brak jest interesu publicznego w przyjęciu takiej skargi (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014 r., II UK 515/13; z dnia 16 lipca 2013 r., II UK 142/13 – nie publ.).

W sprawie niniejszej skarżąca sformułowała następujące zagadnienia prawne:

1. Czy dla oceny wysokości udziałów, w jakich współposiadacze samoistni nabyli z mocy prawa współwłasność nieruchomości na podstawie przepisu art. 1 ust. 2 ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych, która to nieruchomością władali przez cały okres wymagany do nabycia prawa z wolą posiadania pod tytułem współwłasności wynikającej z dziedziczenia po poprzedniku prawnym, wobec braku istnienia innych okoliczności pozwalających ustalić odmienną wysokość nabywanych udziałów, współposiadacze nabywają współwłasność nieruchomości w równych udziałach;

2. Czy dla oceny zakresu współposiadania samoistnego małoletnich współposiadaczy-spadkobierców należy odwoływać się do świadomości ich przedstawiciela ustawowego czy też do ich świadomości własnej;

3. Czy współposiadanie rzeczy bez tytułu prawnego powstałe w wyniku dopuszczenia jednego z małżonków do władania nią po zawarciu związku małżeńskiego uzasadnia jej traktowanie, jakby ta rzecz przed śmiercią wchodziła w skład majątku osobistego małżonka, który władał nią przed zawarciem związku małżeńskiego i czy w związku z tym dla ustalenia zakresu współposiadania tej rzeczy przez jego następców, którzy traktowali ją jako mienie spadkowe miarodajne jest odwołanie się do przysługujących po tym małżonku udziałów w spadku.

Ponadto skarżąca wskazała na potrzebę dokonania wykładni art. 172 k.c. w odniesieniu do nieruchomości pozostającej we współwłasności.

W związku z problemami zarysowanymi przez skarżącą należy podkreślić, że nie każde zagadnienie prawne może stać się przyczyną przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Musi ono bowiem pozostawać w związku ze stanem faktycznym sprawy przyjętym przez sądy powszechne ją rozpatrujące. Na gruncie

niniejszej sprawy wnioskodawczyni nie udało się wykazać samoistności własnego posiadania nieruchomości. Zagadnienia prawne oraz argumentacja na rzecz dokonania wykładni art. 172 k.c. zostały natomiast sformułowane w oparciu o założenie, że skarżąca jest posiadaczką samoistną wskazanej nieruchomości. Założenie służące za podstawę wątpliwości prawnym postawionych Sądowi Najwyższemu nie jest zatem zgodne z ustaleniami stanu faktycznego dokonanyymi przez Sąd odwoławczy. Dlatego też ich rozwiązanie nie ma bezpośredniego związku ze sprawą, zaś one same nie mogą stać się przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania. Kwestionowanie ustaleń stanu faktycznego jest niemożliwe na etapie skargi kasacyjnej na mocy art. 398³ § 3 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.